

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2016. évi április hó 19. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

ítéletet:

A harmadfokú bíróság a zaklatás vétsége és más bűncselekmények miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 3.Bf.83/2015/4. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy

- a tényállás 1. és 2. pontjában írt cselekményeket egységesen az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (1) és (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségének minősíti.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

Az első fokon eljáró Pécsi Járásbíróság a 12.B.1428/2012/40. számú ítéletével vádlottbüntetőjogi felelősségét 2 rb., az 1978. évi IV. törvény 271.§ (1) bekezdésében meghatározott garázdaság vétségében, az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott zaklatás vétségében, az 1978. évi IV. törvény 170.§ (1) bekezdésében meghatározott testi sértés vétségében, valamint az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (1) bekezdésében meghatározott zaklatás vétségében állapította meg. Ezért a vádlottat 1 évre próbára bocsátotta, és kötelezte az eljárás során felmerült 52.590 forint bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokon eljáró Pécsi Törvényszék 3.Bf.83/2015/4. számú ítélete az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A tényállás 2./ pontjában írt bűncselekményt az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (2) bekezdésének a) pontja szerint minősülő zaklatás vétségének minősítette, a vádlottat 1 rb. garázdaság vétségének vádja alól felmentette, míg a joghátrányt megrovásra enyhítette.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a felmentő rendelkezés miatt, a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása és az alkalmazott jogkövetkezmény súlyosítása végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség a BF.27/2016/1/II. számú átiratában, valamint a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján – *az ügyészi jogorvoslati nyilatkozatot fenntartva* – a vádlott büntetőjogi felelősségének további 1 rb. garázdaság vétségében történő megállapítására és a vádlott próbára bocsátására tett indítványt.

A vádlottés védője a nyilvános ülésen a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozták.

Helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor fellebbezési jogot biztosított a határozatával szemben; a másodfokú ítélet a vádlottat olyan bűncselekmény vádja alól mentette fel, amelyben bűnösségét az elsőfokú bíróság megállapította.

A harmadfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott másodfokú határozatot a Be.387.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül, vizsgálva az eljárási szabályok megtartását, valamint a másodfokú ítélet megalapozottságát.

Az első- és másodfokú bíróságok eljárásukat a büntetőeljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően folytatták le. A másodfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében meghatározott hibáktól és hiányosságoktól, a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul. Indokolási kötelezettségének mind terjedelmét, mind meggyőző erejét tekintve eleget tett. Erre figyelemmel a másodfokú eljárásban megállapított tényállás a harmadfokú eljárásban is irányadó volt.

E megalapozott tényállásból a másodfokú bíróság helyesen vont le következtetést a **vádlott** bűnösségére 1 rb. garázdaság vétsége, 1 rb. testi sértés vétsége, valamint 2 rb. zaklatás vétsége vonatkozásában.

Az ügyészi jogorvoslat lényege szerint a tényállás 3/a. pontjában a garázdaság valamennyi tényállási eleme megvalósult, ezért vont le tévesen következtetést a másodfokú bíróság a büntetőjogi felelősség hiányára és hozott részfelmentő rendelkezést. Ezzel szemben a garázdaság három együttes feltétele: az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos volta és annak másokban megbotránkozás vagy riadalom keltésére való alkalmassága is vitán felül megállapítható. Az ügyész érvelése szerint az a tény, hogy a vádlotta büntetni rendelt

magatartást magánjellegű sérelmek talaján kialakult vita során tanúsította, önmagában nem zárja ki a bűncselekmény megállapíthatóságát.

A vádhatóság jogi álláspontjával nem értett egyet a harmadfokú bíróság.

Az ítélet tábla szerint az ítélet 3/a. pontjában rögzített terhelti magatartás nem éri el a törvényi tényállásban meghatározott *kihívó közösségellenességnek* azt a mértékét, amelyet a törvényhozó a bűncselekmény megvalósulásához megkíván. Az ilyen egy-két mozzanatú, kétségtelenül erőszakos és személy elleni cselekmények ugyanis nem minden esetben valósítják meg a garázdaság vétségét.

Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a vádlotterőszakos magatartást tanúsított, amikor **sértettet** kétszer tenyérrel arcon ütötte.

A vádlott közterületen bántalmazta a sértettet, a közösségi közlekedés eszközének megállójától nem messze, így a vádlott magatartása mások általi észlelésének lehetősége biztosított volt; a cselekmény így megbotráncozás és riadalom keltésére feltétlenül alkalmas. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a közterületen tanúsított bármely, a közelben tartózkodó személyek által észlelhető erőszakos magatartás alkalmas lehet megbotráncozás (felháborodás, megütközés, megrökönyödés) vagy riadalom kiváltására; a bűncselekmény e feltétele megállapíthatóságának azonban nem feltétele mások tényleges jelenléte vagy észlelése, hanem elegendő annak távoli, de reális esélye is. Ekként a vádlott részéről az erőszakos és másokban riadalom vagy megbotráncozás keltésére alkalmas magatartás tanúsítása vitán felül megállapítható volt.

A fentieken túl a garázdaság bűncselekményének megállapíthatóságához vizsgálni kellett a terhelt által tanúsított magatartásnak a törvényi tényállásban meghatározott harmadik feltételét: a kihívó közösségellenességét is.

Minden bűncselekmény közösségellenes is egyben, hiszen az elkövető a társadalom által elfogadott általános magatartási normákat sérti. A garázdaság megvalósulásához azonban ennek magasabb foka szükséges; kihívóan közösségellenesnek akkor minősülhet valakinek a magatartása, ha a társadalmi együttélés szabályainak leplezetlen, gátlástalan semmibevételével valósítja meg a cselekményét, az elfogadott társadalmi normákkal pedig nyíltan szembehelyezkedik: kötekedő, feltűnést keltő, öntörvényű, jogsértő magatartást tanúsít, és ezáltal a köznyugalmat veszélyezteti vagy sérti. Az ezt el nem érő kisebb rendzavarások, a kifejezetten személyek ellen irányuló jelentéktelenebb támadások nem értékelhetők garázdaságként [BH 2007.283., Kúria Bfv.I.182/2014/5.].

Az elbírált ügyben a vádlott mindössze két mozzanatból – a sértettet tényérrel történő arcul ütéséből – álló cselekményét igen rövid idő alatt valósította meg; magatartását nem előzte meg feltűnést keltő, a köznyugalmat *súlyosan sértő* magatartás. Erre tekintettel a vádlottmagatartása nem volt kihívóan közösségellenesnek minősíthető.

A fenti álláspontját az ítéletábra már ezt megelőző határozatában is kifejtette (Bhar.I.97/2014/3.).

Mindezekre tekintettel helyes a másodfokú bíróság azon álláspontja, amely szerint a vádlottmagatartása nem éri el a kihívó közösségellenességnek azt a mértékét, amelyet a törvényhozó a bűncselekmény megállapíthatóságának feltételéül rendel; a vádlott magatartása ekként nem tényállásszerű. A másodfokú bíróság ezért helytállóan vont le következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségének hiányára, és ebből kifolyólag törvényesen mentette fel – bűncselekmény hiányában – az 1978. évi IV. törvény 271.§ (1) bekezdésében meghatározott garázdaság vétségének vádjá alól.

A vádlott terhére megállapított bűncselekmények minősítése túlnyomórészt megfelel a Büntető Törvénykönyv rendelkezéseinek. Nem értett egyet ugyanakkor a harmadfokú bíróság a 2 rb. zaklatás vétségének minősítésével.

Az irányadó tényállás 2./ pontja szerint a vádlotthosszabb időn keresztül hívogatta a sértettet és ennek során *több alkalommal is megfenyegette* őt azzal, hogy „kitapossa a belét, össze-vissza veri, továbbá szétveri az arcát” (Pécsi Járásbíróság 12.B.1428/2012/40. számú ítélete 2. oldalának 8. bekezdése).

Az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdése szerint nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben többször követ el.

Az első- és másodfokú bíróságok által megállapított, jelen eljárásban is irányadó tényállás azt rögzíti, hogy hosszabb időn keresztül, többször fenyegette meg a vádlott a sértettet kapcsolatuk megszakadása ürügyén, cselekménye ezért a folytatólagosság törvényi egységébe tartozik.

A fentiekre tekintettel állapította meg a harmadfokú bíróság, hogy a 2./ tényállási pontban írt, helyesen az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott cselekmény folytatólagosan elkövetettnek minősül.

Észlelte továbbá a harmadfokú bíróság, hogy a tényállás 1./ és 2./ pontjában rögzített vádlotti magatartás ugyanazon törvényi tényállás két különböző alapesetét valósítja meg.

A zaklatás vétségének az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (1) bekezdésében meghatározott alapesete szerint, aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetőleg mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, rendszeresen vagy tartósan mást háborgat, így különösen mással, annak akarata ellenére telekommunikációs eszköz útján vagy személyesen rendszeresen kapcsolatot teremteni törekszik, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és *egy évig terjedő* szabadságvesztéssel büntetendő.

Ugyanezen törvényhely (2) bekezdésének a) pontja értelmében, aki félelemkeltés céljából mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével fenyeget, vétséget követ el, és *két évig terjedő* szabadságvesztéssel büntetendő.

A vádlotta tényállás 1./ és 2./ pontjában írt magatartásával megvalósított bűncselekmények ekként *alaki halmazatot* képeznek. A bűnhalmazat azonban – a jogtárgysértés azonossága folytán – csupán látszólagos; ebből következik, hogy a terhelt büntetőjogi felelősségét csupán az egyik bűncselekményben lehet megállapítani. A harmadfokú bíróságnak tehát állást kellett foglalnia abban a kérdésben, mely deliktumot rója a vádlott terhére.

A látszólagos halmazatot az ítélőtábla a konzumpció elvének segítségével hívásával oldotta fel. Ennek lényege szerint, ha az elkövető egyetlen magatartása a Büntető Törvénykönyv több tényállását is megvalósítja, akkor kizárólag a súlyosabban büntetendő bűncselekmény miatt lehet felelősségre vonni; az enyhébb joghátránnyal fenyegetett bűncselekmény így a súlyosabba beleolvad. Ezt az elvet követi a bírói gyakorlat többek között a hamis vád és rágalmazás, illetőleg a hivatali visszaélés és a szolgálatban kötelességszegés esetében is [BH.1998.571].

Erre tekintettel a harmadfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottbüntetőjogi felelősségét kizárólag a súlyosabb joghátránnyal fenyegetett, az 1978. évi IV. törvény (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott bűncselekmény miatt lehetett megállapítani.

A fentiek alapján a harmadfokú bíróság a tényállás 1./ és 2./ pontjaiban írt bűncselekményeket egységesen az 1978. évi IV. törvény 176/A.§ (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott, folytatólagosan elkövetett zaklatás vétségének minősítette.

A büntetőjogi jogkövetkezmény vonatkozásában az ítéletábra egyetértett a másodfokon eljáró törvényszék álláspontjával; a bűncselekmények tárgyi súlya, a jelentős időmúlás, továbbá a **vádolt** alapvetően törvénytisztelő életmódja sem adott okot a megrovásnál súlyosabb joghátrány alkalmazására. Erre tekintettel a harmadfokú bíróság a vádlottat megrovásban részesítette, nyomatékosan felhívva arra, hogy a jövőben tartózkodjék újabb bűncselekmény elkövetésétől.

A fentiek szerint a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be.398.§ (2) bekezdése alapján – a minősítés vonatkozásában – részben megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.397.§-ában írtak alapján helybenhagyta.

P é c s, 2016. április 19.

Dr.Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr.Hudvágner András s.k. előadó bíró,
Dr.Bencze Beáta s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 3.Bf.83/2015/4. számú ítélete a Pécsi Ítéletábra Bhar.III.9/2016/3. számú ítélete folytán 2016. évi április hó 19. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke